

Stefanusbarna og søppelbyen

Utarbeidet av: Hogne Berland, menighetspedagog i Hjelme og Blomvåg menighet

Til deg som underviser

Dette opplegget er laget for å gi konfirmanter en innføring i arbeidet som Stefanusalliansen støtter i «søppelbyen» i Egypt. Det er tenkt at det kan gjennomføres på en konfirmanttime og det går fint å gjennomføre dersom man er alene med konfirmantene. Her skal konfirmantene få reflektere litt over urettferdigheten i verden. Samtidig skal de få se at de kan hjelpe, men også lære noe av dem de hører om. Dette manuset er ment som et forslag, men du kjenner din konfirmantgruppe best og kan vurdere hva du vil bruke. Kanskje er det noe du vil droppe eller noe du vil utdype mer?

Manuset under er ment til å brukes sammen med PowerPointen som fulgte med. Det er merket med rødt når det er tenkt å bytte bilde. Det er to filmklipp i opplegget. Du trenger internetttilgang for å se begge filmene. Lykke til med undervisningen!

Oppvarmingsaktivitet: Dilemma

Det kan være fint å starte med en aktivitet der alle får deltatt fysisk. Denne aktiviteten krever ikke så mye av konfirmantene, men pleier å engasjere. Du kan legge til flere dilemma om ønskelig.

Metode: Konfirmantene står midt i rommet. Du som underviser leser opp dilemmaer der de må velge mellom to ting. Konfirmantene flytter enten til høyre eller venstre side av rommet alt etter hva de velger. Vi starter med noen «ufarlige» og går deretter over til noen som forhåpentligvis kan sette i gang noen tanker.

Venstre side	Høyre side
Pepsi Max	Coca Cola
Hund	Katt
Vafler	Pannekaker
Vokse opp i Sverige	Vokse opp i Spania
Ikke ha innlagt strøm i huset	Ikke ha innlagt vann i huset
Begynne på skole når du er 6 år	Begynne å jobbe når du er 6 år
Lære å lese	Lære å sortere søppel
Bo på en søppelfylling	Bo på hotell

Introduksjonsfortelling

Nå må konfirmantene sette seg ned på stolene og gjøre seg klar til å lytte. Bruk gjerne god tid til de har funnet roen. Målet med denne delen er å sette konfirmantene litt inn i hverdagen til de som bor i søppelbyen. Du kan fortelle det på din måte eller lese direkte det som står under.

Se for deg at du våkner på en tynn madrass. Ved siden av deg på madrassen ligger to av søsknene dine. På den andre madrassen ligger de tre andre. Rommet er lite og helt mørkt. Du hører at mamma allerede er oppe, så du står opp og finner henne. Du spør om det er noe å spise til frokost i dag, men du vet egentlig svaret før det kommer. Det er ikke noe i dag. Det er bare å komme seg ut og starte på dagens arbeid. Du passerer gårsdagens søppel på vei ut av døren og går ut for å hente mer. Det lukter sterkt, men du pleier ikke å tenke på lukten. Det har kommet inn mye nytt søppel inn i løpet av natten. Alt skal sorteres og kanskje kan du finne nok metall og brukbar plast til gjenvinning sånn at du kan tjene noen få kroner til familien. Vennene dine er også på vei til dagens arbeid. Det blir en lang dag i dag også, men det er fint å være sammen.

Mens du jobber, tenker du på de som kom på besøk hjemme hos dere i går. De sa at lillebroren din på fire år kunne få begynne i barnehage. Og kanskje senere få begynne på skole. Du har aldri gått på skole selv om du alltid hadde veldig lyst. Kan det være sant det de sa? At noen vil hjelpe familien din? Kan det finnes en vei til et annet liv enn dette for lillebror?

Bakgrunn

Her skal konfirmantene få med seg litt fakta for å forstå litt av situasjonen i søppelbyen.

Bilde 1: Hva er Stefanusbarna og hva er søppelbyen? Det skal vi finne ut av i dag. Det vi nettopp hørte beskrevet er hverdagen for mange barn i Egypt.

Bilde 2: Tusenvis av mennesker bor i det vi kaller for «søppelbyen» i Kairo, hovedstaden i Egypt. De som bor der, er rett og slett Kairos søppelsystem. De bor i søppelet og lever av å sortere alt som blir kastet i denne store byen. De har lite utsikter til et annet liv. Men hvordan ble det slik?

Bilde 3: Landet Egypt ligger nordøst i Afrika. Det er nesten tre ganger så stort som Norge.

Bilde 4: Landet har 112 millioner innbyggere! Nesten alle bor langs elva Nilen. 90 prosent er muslimer og cirka 10 prosent tilhører er kristne som hovedsakelig tilhører den koptiske kirken.

Bilde 5: Tradisjonelt har det bare vært kristne som bor i søppelbyen. Mange har flyttet mot Kairo fra lenger sør i Egypt i håp om å finne arbeid. Dette er ekstra vanskelig siden kristne blir diskriminert i Egypt.

Bilde 6: Dermed blir både de og etterkommerne deres boende i søppelbyen uten arbeid. Den eneste måten de kan tjene penger på er ved å sortere søppel og selge til gjenvinning.

Bilde 7: Mange av barna her går ikke på skole og må heller arbeide med søppelet for å tjene penger til familien. Dette er en ond sirkel for mange av familiene. Barna får ikke skole. Da får de heller ikke andre jobber og dermed kommer de seg heller ikke ut av fattigdommen. Situasjonen kan virke håpløs. Hva ville dere ha gjort?

Samtale

I denne delen kan konfirmantene få snakke sammen i grupper eller to og to. Det går også an å ta en felles oppsummering i plenum dersom du ser at det kan fungere.

Bilde 8

1. Kunne du klart deg uten strøm og vann i huset?
2. Hva er positivt med at vi får gå på skole i Norge?
3. Har du søsken? Hva om bare en av dere fikk gå på skole? Hvordan skulle mor eller far avgjort hvem av dere som skulle fått lov?
4. Hva tror du de som bor i søppelbyen ønsker seg mest?
5. Dersom du skulle hjelpe de som bor i søppelbyen til å få en bedre fremtid, hva ville du ha gjort?
6. Det er utrolig mange som trenger hjelp, både i Kairo og i resten av verden. Er det egentlig noe poeng i å prøve å hjelpe?

Filmklipp: 'En fortelling å basere livet på'

Her kan du ta opp tråden fra siste samtale spørsmål og introdusere filmklippet.

Er det noe poeng i hjelpe? Vi skal nå se et klipp der prest Thor Haavik forteller en historie. (Klikk på linken i **Bilde 9**).

Hva sier Bibelen?

Alle kan være med å gjøre en forskjell for andre mennesker. I Bibelen lærer vi at alt vi har, det har vi fått fra Gud som har skapt alt.

Bilde 10: La oss lese Apostelgjerningene kap. 17, 24-25:

"Gud, han som skapte verden og alt som er i den, han som er Herre over himmel og jord, bor ikke i templer reist av menneskehender. Han trenger heller ikke å bli tjent av menneskehender som om han manglet noe, for det er han som gir alle liv og ånde og alle ting."

Gud trenger ingen gaver fra oss eller noe hjelp fra oss, men det Gud ønsker er at vi går til våre medmennesker med det vi har å dele. Bibelen er full av oppfordringer til å hjelpe dem som trenger det, å dele av det vi har og å ta oss av dem som ingen andre tar seg av.

Bilde 11: Hør hva Jesus sier i Matteus 25,40: «Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot et av disse mine minste søsken, har dere gjort mot meg.»

Eller hva som står i Hebreerbrevet 13,16: *Men glem ikke å gjøre godt og dele med andre, for slike offer gleder Gud.*

Ja, det er kanskje rett å hjelpe, men hvordan kan vi i Norge hjelpe de som bor så langt borte egentlig? Er det noen som har forslag? (Her kan du høre om noen av konfirmantene har innspill).

Mama Maggie og Stefanusbarna

Bilde 12: De gode nyhetene er at det finnes folk som jobber for å hjelpe dem som bor i søppelbyen! Nå skal du få høre om hvordan Stefanusbarna startet. Denne damen heter Maggie Gobran, men alle kaller henne Mama Maggie. Hun vokste opp i en rik familie i Kairo og visste lite om alle som bodde i søppelbyen.

Bilde 13: Livet hennes ble snudd opp-ned da hun besøkte søppelbyen midt på 80-tallet og fikk se fattigdommen der. Hun bestemte seg for å prøve å gjøre noe. Hun forlot jobben som professor ved det amerikanske universitetet i Kairo og startet organisasjonen Stefanusbarna i 1989.

Bilde 14: Siden den gang har hun og medarbeiderne hennes drevet hjelpearbeid i søppelbyen. Det de særlig har fokusert på, er å starte barnehager. Her kan barna få komme inn på et annet spor enn å bare fortsette med søppelsortering som sine foreldre.

Bilde 15: I dag fins det over 100 slike barnehager i søppelbyen. Flere av dem brukes også til mye annet: Yrkesopplæring for ungdom og voksne, kurs for mødre, leir for barn, matutdeling, legekantor og mer.

Bilde 16: Det er ikke sikkert du ville lagt så veldig merke til barnehagen dersom du gikk forbi den i søppelbyen, men dersom du hadde fått komme innenfor murene, ville du sett stor forskjell. Først ville du fått tilbud om å få vasket beina.

Bilde 17: For dem som jobber her, er det viktig å være tjenere for hverandre, slik Jesus lærte disiplene da han vasket beina deres. Både barn og voksne som kommer her, får tilbud om å få vasket beina sine.

Bilde 18: Inne i barnehagen er det rent og fint og stor kontrast til verden rett utenfor muren. Her inne er det trygt og det er voksne som har tid til barna.

Bilde 19: Men det finnes også klasserom der de ulike aldersgruppene kan samles for å lære både bibelhistorier, lesing og matte. På denne måten kan de få forberede seg til å starte på skole senere.

Bilde 20: I barnehagen får barna vaske seg, spise et godt måltid mat og leke. Dersom de ikke hadde vært her, er sjansen stor for at de hadde vært med å hjelpe familien sin med søppelsortering.

Bilde 21: Medarbeiderne i organisasjonen Stefanusbarna har også en annen lur måte å jobbe på. Når barn begynner i barnehagen, så holder de kontakten med familien til barnet. De går på hjemmebesøk og ser om noen andre i familien trenger hjelp.

Bilde 22: Det kan være både enkel helsehjelp og matutdeling. I tillegg deler de en fortelling fra Bibelen og ber sammen med familien hver gang de besøker.

Bilde 23: «Alt dette høres bra ut», tenker du forhåpentligvis! Men disse er jo i Egypt. Hvordan kan vi i Norge hjelpe? I Norge har vi en organisasjon som heter Stefanusalliansen. De støtter prosjekter i mange land, blant annet Stefanusbarna i Egypt. Gjennom dem kan vi koble oss på arbeidet som Mama Maggie og medarbeiderne hennes driver i søppelbyen! Penger vi samler inn her, havner dermed i Egypt. Det er en spennende tanke at vi kan gjøre noe her i Norge som kan gjøre en forskjell i livet til mennesker langt borte.

Brainstorming

Dersom menigheten samler inn penger for å støtte Stefanusbarna, så kan det passe her å utfordre konfirmantene på om de har idéer til hvordan dere sammen kan samle inn penger. De kan prate sammen i grupper eller to og to. Samle sammen idéene som kommer inn. Kanskje kan en eller flere av idéene realiseres i løpet av konfirmantåret?

Avslutning

Dersom du hadde vært på besøk i en av barnehagene i søppelbyen, er sjansen ganske stor for at du ville fått med deg et spesielt vers fra Bibelen. Barna har lært seg det utenat og de sier det ofte høyt i kor i barnehagen. Kanskje får du noe å tenke på når du hører hva det er. De som bor der, har ikke så mye penger og ting. De har ikke de samme mulighetene som vi har i Norge. Men i barnehagen lærer de at Gud også er med når det er vanskelig. Og det er aldri håpløst. Når Gud er med på laget, så kan han gi styrke til klare de vanskelige dagene. Gud er den som gjør dem sterke.

Bilde 24: Verset som barna stadig gjentar i barnehagen står i Filipperbrevet 4,13: «Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk».

Film

Bilde 25

Til slutt skal vi se en liten film som tar oss med til Egypt og til en barnehage i søppelbyen.